

формацію”, Закон України “Про захист інформації в автоматизованих системах”, Закон України “Про телекомунікації”, Закон України “Про обов’язковий примірник документів”.

Отже, законодавче поле, яке регулює відносини щодо електронного документообігу можна поділити на загальні та спеціалізовані нормативно-правові акти.

Загальні нормативно-правові акти опосередковано регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу: Податковий кодекс України, Закон України “Про телекомунікації”, Закон України “Про обов’язковий примірник документів” тощо.

Спеціалізовані нормативно-правові акти безпосередньо (прямо) регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу: Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг”, Закон України “Про електронний цифровий підпис” та Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами”.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” № 851 від 22.05.2003 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

2. Закон України “Про електронний цифровий підпис” № 852 від 22.05.2003 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

3. Наказ Державної податкової адміністрації України “Про подання електронної податкової звітності” № 233 від 10.04.2008 р. (втратив чинність) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0320-08>.

4. Наказ Міністерства фінансів України “Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами” № 557 від 06.06.2017 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17>.

Перетятою Юлія Митрофанівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет.

Peretiatko Yuliya – PhD in Economics, Associate Professor of Accounting, Taxation and Audit Department, Chernihiv National University of Technology.

E-mail: yuliaperetiatko@gmail.com

Ольга Петренко

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА НА ПІДПРИЄМСТВІ

Olga Petrenko

PERSPECTIVE PLAN FOR DEVELOPMENT OF GRAIN PRODUCTION AT THE ENTERPRISE

Визначено напрями підвищення рівня зерновиробництва та резерви ефективної роботи зернової галузі, а також збільшення продовольчого фонду країни. Розроблено перспективний план розвитку зернового господарства на перспективу та наведена його економічна ефективність. Визначено подальші напрями дослідження підвищення рівня виробництва зерна на аграрних підприємствах.

Ключові слова: зерновиробництво; ефективність; планування; резерви; фінансові результати; рівень виробництва.

The directions of increase the level of grain production and reserves of efficient grain industry, as well as increasing the food supply of the country are determined. A prospective plan for the development of the grain economy for the future is developed and its economic efficiency is presented. Further directions of the study of increasing the grain production level at agrarian enterprises were determined.

Keywords: grain production; efficiency; planning; reserves; financial results; production level.

Підвищення ефективності виробництва зерна можна досягти на основі збільшення його концентрації, що являє собою об'єктивний процес розвитку та зосередження засобів виробництва і робочої сили у великих спеціалізованих підприємствах. Даний процес випливає з дії економічного закону переваги великого виробництва перед дрібним. Спеціалізація сільського господарства тісно пов'язана з інтенсифікацією виробництва. Між ними існує тісний прямий зв'язок. Поєднання в підприємстві великого

спеціалізованого виробництва, з урахуванням інтенсивного його ведення на основі інноваційного розвитку, сприяє більш ефективному використанню земельних ресурсів, техніки, передових технологій, робочої сили, ґрунтово-кліматичних умов [1, с. 55].

Отже, сталого зростання виробництва можна досягти лише при комплексному використанні такого підходу (рис. 1).

Рис. 1. Основні напрями підвищення рівня зерновиробництва

Резервами ефективної роботи зернової галузі та збільшення продовольчого фонду країни є вдосконалення наявних виробничих систем на базі поліпшення організаційно-технологічних умов виробництва, зокрема:

1. Застосування передових технологій виробництва продукції, високопродуктивної техніки;
2. Хімізація виробництва шляхом використання мінеральних добрив, мікродобрив, гербіцидів та інших отрутохімікатів для боротьби зі шкідниками та хворобами рослин на науково - обґрутованому рівні;
3. Забезпечення галузі якісним насіннєвим матеріалом;
4. Здійснення комплексу заходів щодо врегулювання зернового ринку та його інфраструктури;
5. Удосконалення законодавчої, фінансово- кредитної і податкової системи.

Проведений економічний аналіз СПС «Маяк» Ширяївського району Одеської області як об'єкта розміщення виробництва зернового продукції є основою для обґрунтування постановки задачі планування розвитку зернового господарства на перспективу.

При плануванні посівних площ сільськогосподарських культур було враховано: потребу в конкретних видах продукції рослинництва; конкурентоспроможність (ефективності) окремих культур; обмеження в сівозмінах із врахуванням найкращих попередників, забезпеченість земельними, трудовими, фінансовими і матеріальними ресурсами. Планування обсягів виробництва продукції рослинництва на перспективу відображає річну виробничу програму підприємства, в основі якої покладена розроблена оптимальна структура посівних площ та планова урожайність сільськогосподарських культур.

Планування урожайності зернових культур на перспективу базується на визначені рівня, досягнутого в попередні роки, виявленні амплітуди коливань і співвідношення показників максимальної і мінімальної урожайності за ці роки в розрізі культур, на підставі аналізу урожайності за звітний 2016 р. в господарстві, а також на розрахунках обґрунтованого приросту урожайності для конкретних ґрунтово-кліматичних умов. Виходячи з запланованої врожайності та розміру посівних площ, обчислюється валовий збір продукції.

Розробка проекту розвитку підприємства на перспективу також враховує виробничі витрати, ціну реалізації продукції, рівень її собівартості, грошової виручки та прибутку. Для визначення грошового доходу необхідно спланувати обсяги реалізації відповідних видів товарної продукції.

З урахуванням обсягів виробництва і реалізації продукції, на підприємстві планується розмір виробничих та інших витрат. Економічним підґрунтам для визначення собівартості сільськогосподарської продукції є технологічні карти та нормативні показники витрат матеріально-технічних ресурсів.

Планові розрахунки показали, що розмір виробничих витрат на виробництво продукції зернових культур в ПСП «Маяк» на 2019р. становитиме 12805,9 тис. грн. Після

визначення собівартості сільськогосподарської продукції план розвитку підприємства на перспективу передбачає визначення основних результативних фінансових показників від реалізації товарної продукції – рівня цін, розміру грошового доходу, валового прибутку та рентабельності.

Планові показники свідчать, що виробнича програма розвитку зернового господарства передбачає ефективне виробництво основних видів товарної продукції. Пошук прозорих каналів реалізації виробленої сільськогосподарської продукції (переробним підприємствам, на ринку, комерційним структурам) дозволить підприємству підвищити розмір одержаної виручки, прибутку та рівня рентабельності. Планові економічні показники обґрунтовувались на підставі середніх нормативів, нормативів виробничих затрат в розрахунку на 1 га посіву відповідних сільськогосподарських культур.

Позитивні фінансові результати від реалізації і отриманий прибуток є основою розширеного відтворення та економічною базою для відтворення виробничих ресурсів і оновленню матеріально-технічної бази аграрних підприємств. Економічний ефект від запровадження розробленої програми розвитку виробництва зернових в ПСП «Маяк» розглянемо на підставі даних таблиці 1.

Таблиця 1

*Економічна ефективність виробництва зерна в ПСП «Маяк»
на перспективу (2019 р.)*

Показники	В середньому за 2014-2016 рр.	Фактично за 2016р.	Проект на 2019р.	Проект до середнього за 2014-2016 рр.	
				+, -	%
Площа під зерновими, га	1610	1650	1800	190	111,8
Урожайність, ц/га	45,4	49,5	51,2	5,8	112,7
Валовий збір, ц	72619	81707	92160	19541	126,9
Реалізовано продукції, ц	48184	51574	76182	27998	158,1
Рівень товарності, %	66	63	83	17	125,7
Виробничі витрати на 1 га, грн.	6301,8	6476,9	7114,3	812,5	112,9
Виробнича собівартість 1 ц, грн.	210,5	130,8	168,1	-42,4	79,8
Середня ціна реалізації 1 ц, грн.	195,0	354,8	450,1	255,1	В 2,3 рази
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	10145	11954	13826,9	3681,9	136,3
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	9932	18300	30620,4	20688,4	В 3,1 рази
Валовий прибуток(+), збиток (-) від реалізації всього, тис. грн.	-213	6346	17499	17712	X
Рівень рентабельності(+), збитковості (-) виробництва зерна, %	-2,1	53,1	121,5	123,6	X
Рівень рентабельності(+), збитковості (-) продажу зерна, %	-2,2	34,7	57,2	59,4	X

Як бачимо, при впровадженні запланованих заходів, оптимізації використання виробничих ресурсів, дотримані контролю за витратами, провадження ефективної цінової політики, підприємство може поліпшити виробничу та економічну ефективність виробництва зернових. Так при зростанні середньої урожайності зернових на 12,7 % за проектом на 2019 рік в порівнянні з середніми показниками за досліджуваний період, та зростанні посівних площ, валовий збір зростає на 26,9 % і становитиме 92160 ц.

Розмір чистого доходу від реалізації зерна в господарстві в 2019р. становитиме 30620,4 тис. грн., плановий розмір валового прибутку в такому випадку складе 17499 тис. грн. всього, або 9721,6 грн. в розрахунку на 1 га посіву зернових культур та

229,7 грн. на 1 ц реалізованої продукції. Прогнозний рівень рентабельності виробництва зерна складатиме 121,5 %, рівень рентабельності продажу – 57,2 %, що значно вище, ніж аналогічні показники за попередні роки.

У подальшому досліджені напрямів підвищення рівня виробництва зерна як у Одеській області, так і по Україні в цілому, доцільно виокремити:

- оптимізацію розміщення виробництва окрім зернової продукції з урахуванням грунтово-кліматичних умов і матеріально-технічної забезпеченості кожного району, удосконалення відповідно до цього структури і сівозмін посівних площ;
- розроблення програми взаємозв'язку, взаємодопомоги між сільськогосподарськими підприємствами, переробною промисловістю і галузями матеріально-технічного забезпечення у процесі виробництва зерна.

Список використаних джерел

1. Забуранна Л.В. Економічна ефективність зерна та шляхи її підвищення в сільськогосподарських підприємствах / Л.В. Забуранна // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 55-61.
2. Антоненко К.В. Перспективи розвитку світового ринку зернових культур / К.В. Антоненко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2015. – № 40. – С. 3-9.
3. Кучеренко В.Р. Основи проектного аналізу: навч. посіб. / В.Р. Кучеренко, А.В. Карпов, О.В. Захарченко. – Одеса : вид-во КП ОМД, 2011. – 116 с.
4. Петренко О.П. Значення концентрації виробництва для зернових підприємств / О.П. Петренко // Економіка харчової промисловості. Економічні науки. – Одеса, 2014. – Вип. 2(22) – С. 55-59.

Петренко Ольга Павлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства, Одеський державний аграрний університет.
Petrenko Olga – Candidate of economic sciences, Associate Professor of the Department of economic theory and economics of enterprises, Odessa State Agrarian University.
E-mail: leka_m@ukr.net

Дмитро Пілевич

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРНІ РИСИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ

Dmytro Pilevych

MAIN CHARACTERISTICS OF ACCOUNTING INFORMATION SYSTEM

Проведено дослідження сутності інформаційної системи обліку. Природа окресленої системи визначена через ідентифікацію сутностей таких категорій як „інформаційна система” та „облік”. Реалізація проведенного дослідження дозволило визначити базові характерні риси інформаційної системи обліку як цілісного об’єкта пізнання, які були детально описані.

Ключові слова: система; інформаційна система; облік; інформаційна система обліку; підхід; бухгалтерський облік.

The nature of the essence of the information system of accounting is conducted. Nature of the defined system is defined through identification of the essence of such categories as “information system” and “accounting”. Implementing of the conducted research allowed to define basic characteristic features of the information system of accounting as a whole object of knowledge that were described in details.

Keywords: system; information system; accounting; information system of accounting; approach; accounting records.

Розглядаючи сучасні теоретичні дослідження у сфері впровадження інформаційних технологій у діяльність підприємства для опрацювання даних, що пов’язані з його функціонуванням, варто відмітити існування великої кількості різних підходів до розуміння сутності інформаційних систем обліку. Така ситуація негативно впливає на реалізацію подальших досліджень у цій сфері, оскільки не завжди дозволяє чітко виокремити ту інформаційну систему, пізнанням якої планує займатися вчений.

У наукових роботах науковці не акцентують уваги на розрізенні видів інформаційних систем, що функціонують у межах різних видів обліку, який ведеться на підприємстві. Інформаційні системи обліку розглядаються у контексті пізнання закономірностей розбудови систем фінансового, податкового, бухгалтерського, управлінського обліків і не завжди їх пізнають як окремі системи з певними відмінностями та характерними рисами. Це актуалізує питання розгляду сутності взагалі інформаційної системи обліку та її основних особливостей функціонування.